

РЕШЕНИЕ

№ 488

гр. Благоевград, 14.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Димитър Р. Беровски

при участието на секретаря Ана Г. Г.а
в присъствието на прокурора С. Г. Д.
като разгледа докладваното от Димитър Р. Беровски Гражданско дело № 20231210100249 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

I. Обстоятелства по производството.

Производството е по реда на Глава тринадесета от ГПК („Основно производство”).

Образувано е по искова молба (ИМ), подадена от М. Н. Н., ЕГН *****, с поС.ен адрес: гр. *****, чрез процесуалния си представител-адв. Д. А., срещу Прокуратурата на Република България, ЕИК 121817309, с административен адрес: гр. ****.

Ищецът е предявил против ответника при условията на обективно кумулативно съединяване искове за заплащане на следните суми:

1) сумата от 25 000 лв., представляващи обезщетение за причинени неимуществени вреди, настъпили от увреждане при обвинение за извършено престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 308 ал. 2, пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК и за престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК, впоследствие изменено в обвинение за извършени престъпления по чл. 308 ал. 2 пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК и престъпление по чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК, ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 30.12.2021г. до окончателното изплащане на сумата.

2) сумата от 600 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили от увреждане при обвинение за извършено престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 308 ал. 2, пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК и за престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК, впоследствие изменено в обвинение за извършени престъпления по чл. 308 ал. 2 пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК и престъпление по чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК, ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 30.12.2021г. до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че с Постановление за привличане на обвиняем от 05.11.2018г. по Досъдебно производство № 314-ЗМ-443/2017г. по описа на РУ Петрич, ищецът М. Н. Н., е бил привлечен като обвиняем за извършено престъпление по чл. 316, пр. 1, във вр. с чл. 308 ал. 2, пр. 4 във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20, ал. 2 във вр. с ал. 1 от НК и за престъпление по чл. 316, пр. 1, във вр. с чл. 309, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 във вр. с ал. 1 от НК, затова че

на 23.06.2016г. в пункт на „КАТ-ПП“ при РУ на МВР Петрич, чрез посредственото извършителство на **** от гр. Петрич, действащ като пълномощник на ****- управител на „Огън Бизнес“ ЕООД- гр. Петрич, съгласно нотариално заверено пълномощно рег. № 1302/23.03.2016г. на Нотариус *****- вписана под № 287 в регистъра на НК, с район на действие РС Петрич, в съучастие с **** от гр. Благоевград, като съизвършител, съзнателно се е ползвал от неистински официален документ- нотариална заверка рег. № 2817/02.03.2016г., на която и е придаден вид, че е положена от нотариус ****, с район на действие-съдебен район на РС Дупница, рег. № 397 на НК, положена върху Договор за покупко-продажба на МПС- товарен автомобил марка „****“, със страни: продавач- ***** Г. от с. ***, общ. Благоевград и купувач- „Огън Бизнес“ ЕООД-гр. Петрич, с управител-****, когато от тях за самото му съставяне не може да се търси наказателна отговорност и затова, че на 23.06.2016 г. в пункт на „КАТ- ПП“ при РУ на МВР Петрич, чрез посредственото извършителство на **** от гр. Петрич, действащ като пълномощник на ****-управител на „Огън Бизнес“ ЕООД- гр. Петрич, съгласно нотариално заверено пълномощно рег. № 1302/23.03.2016г. на нотариус *****- вписан под № 287 в регистъра на НК, с район на действие РС Петрич, в съучастие с **** от гр. Благоевград като съизвършител, съзнателно се е ползвал от неистински частен документ- Договор за покупко- продажба от 02.03.2016г. на товарен автомобил марка „****“, със страни: продавач- ***** Г. от с. ***, общ. Благоевград и купувач- „Огън Бизнес“ ЕООД- гр. Петрич, с управител- ****, за да докаже, че съществува правно отношение, а именно, че на 02.03.2016г. българският гражданин ***** Г. от с. ***, общ. Благоевград е продал товарния автомобил марка „****“ на ****- управител на „Огън Бизнес“ ЕООД- гр. Петрич, когато за самото му съставяне не може да се търси наказателна отговорност. Сочи, че ДП № 314-3М-443/2017г. по описа на РУ на МВР Петрич, е започнало на 06.07.2017г. с постановление на прокурор при РП Петрич, първоначално срещу ****, като след множество извършени процесуално- следствени действия, на 05.11.2018г., без нито едно пряко или косвено доказателство, в качеството на обвиняеми лица са били привлечени ищеца- М. Н. Н. и лицето ****, сочено като негов съучастник. Поддържа, че през време на цитираното досъдебно производство са били извършени редица процесуално следствени действия-разпити на свидетели, графологични експертизи, очни ставки между разпитаните свидетели и др. Така с ИМ се твърди, че след като в продължение на три години, ищецът М. Н. Н. е бил привлечен като обвиняем, без да е налице спрямо него нито едно пряко или косвено доказателство, установяващо съпричастността му в осъществяването на каквото и да е престъпление по НК, на 13.07.2019г. от неговия защитник- адв. А. е била депозирана пред РП Благоевград молба с искане за прекратяване на ДП № 314-3М-443/2017г. по описа на РУ на МВР Петрич, на основание чл. 243 ал.1 т. 1 от НПК, във вр. с чл. 24 ал.1 т. 1 от НПК. С Постановление от 21.07.2021г. на прокурор при РП Благоевград, ТО гр. Петрич, гореописаната молба е била оставена без уважение като неоснователна, като вместо по отношение на ищеца да бъде прекратено наказателното производство, с Постановление за привличане на обвиняем от 15.11.2021г. по ДП № 314-3М-443/2017г. по описа на РУ Петрич, М. Н. Н. е бил привлечен като обвиняем за извършване на престъпление от общ характер затова, че на 02.03.2016г. в гр. Благоевград, в съучастие с ****, като съизвършител, е съставил неистински официален документ- нотариална заверка рег. № 2817/02.03.2016г., на която е придаден вид, че е положена от нотариус ****, с район на действие-съдебен район на РС Дупница, рег. № 397 на НК, положена върху Договор за покупко- продажба на МПС- товарен автомобил марка „****“, със страни: продавач- ***** Г. от с. ***, общ. Благоевград и купувач- „Огън Бизнес“ ЕООД- гр. Петрич, с управител-****, с цел да бъде използван в пункт на „КАТ ПП“ при РУ на МВР- престъпление по чл. 308, ал. 2, пр. 4 във вр. с ал. 1. Пр., 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК и затова, че на 02.03.2016г. в гр. Благоевград, в съучастие с ****, като съизвършител, е съставил неистински частен документ- Договор от 02.03.2016 г. за покупко-продажба на моторно превозно средство, за да докаже, че е прехвърлена собствеността на товарен автомобил марка „****“, със страни: продавач- ***** Г. от с. ***, общ. Благоевград и купувач- „Огън Бизнес“ ЕООД гр. Петрич, с управител- ****, и на който е придаден вид, че е подписан от лицето, посочено в договора като продавач, за да докаже, че съществува

правно отношение, а именно, че на 02.03.2016г., българският гражданин ***** Г. от с. ***, общ. Благоевград, продава товарния автомобил марка „***** на *****- управител на „Огън Бизнес“ ЕООД гр. Петрич- престъпление по чл. 309, ал. 1, във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК. Излага, че с Постановление за привличане на обвиняем от 15.11.2021г. по ДП № 314-ЗМ-443/2017г. по описа на РУ Петрич, ищецът е привлечен в качеството на обвиняем, след като по досъдебното производство е изготвена експертиза, видно от която, същият не е положил нито един от подписите на Договор за покупко-продажба от 02.03.2016г. и видно от която, предмет на същата не е била изобщо съставянето на неистински официален документ- нотариална заверка с рег. № 2817/02.003.2016г. Поддържа, че до горепосочената дата- 15.11.2021г., въпреки многобройните процесуално следствени действия, извършени по време на досъдебното производство, не е било събрано нито едно доказателство, което да породи обосновано предположение, че М. Н. Н. е съставил този документ- официален или частен. Сочи, че въз основа на която е образувано настоящото дело, че с Постановление за частично прекратяване на наказателно производство от 23.12.2021г. на прокурор в ТО Петрич, при РП Благоевград, на основание чл. 242, ал. 1, чл. 243, ал. 1, т. 2 и чл. 244, ал. 1, т. 2 от НПК, ДП № 314-ЗМ-443/2017г. по описа на РУ на МВР Петрич и прокурорска преписка № 01366/2017г. по описа на ТО- Петрич при РП Благоевград е прекратено частично по отношение на ищеца- М. Н. Н. и на лицето *****. Поддържа, че на М. Н. Н. са били нанесени неимуществени вреди. Същият е бил привлечен в качеството му на обвиняем за извършено тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 НК за продължителен период от време-повече от три години, като самото досъдебно производство е продължило повече от четири години и половина-период, в който първоначално той е разпитван няколкократно в качеството му на свидетел, включително са правени и очни ставки с него и другите свидетели по делото. Твърди, че вследствие на горното М. Н. Н. се е отчуждил от приятелската си среда и от заобикалящото го общество, затворил се е в себе си и е станал необщителен, започнал е да изпитва силен стрес и безпокойство от възможността да бъде осъден за извършването на тежко престъпление, макар да е бил с ясното съзнание, че не е извършил нищо нередно. В продължение на повече от три години ищецът е останал изолиран от обществото и приятели, което е засилило вътрешното му напрежение и тревоги. Станал е нервен, избухлив, като дори към настоящия момент страда от безсъние, чувства се е по-напрегнат и тревожен, получава кризи от задушаване, сърцебиене и паник атаки. Психичното здраве на ищеца е останало разхлабено и понастоящем. В него е останал страх от продължаващи или повторни действия от страна на прокуратурата спрямо него. Същият е подложен на социална изолация, поради причини, стоящи извън поведението му и от общителен и ведър човек, обичащ да пътува и да се забавлява, се е превърнал в подтиснат, мрачен и затворен тип човек. Поддържа, че М. Н. Н. търпи неимуществени вреди от повдигнатото срещу него обвинение и до днес. Оздравителният период на увредата на психичното му здраве не е завършил напълно, като същото не е възстановено в степен от преди привличането му като обвиняем. Твърди, че преживеният силен и продължителен стрес е довел и до силно негативно отражение върху физическото му състояние, като дори стига до хоспитализация в лечебно заведение поради сърцебиене, усещане за тежест в гърдите и чувство за задух, като ищецът развива и хипертонични кризи. За периода, през който М. Н. Н. е привлечен като обвиняем и след това, същият пристъпва към медикаментозно лечение, поради възникнали проблеми със сърцето. Освен гореизложеното, вследствие на привличането му като обвиняем по гореописаното досъдебно производство, срещу М. Н. Н. е постановено Решение рег. № 7852з-428/07.10.2020г., с което му е отнето РСНУООБ № 20150164288 на късоцевно огнестрелно оръжие, като му е отнето и притежаваното от него късоцевно огнестрелно оръжие- пистолет. Тези действия, предприети от органите на МВР, допълнително подсилили у ищеца усещането, че обществото и държавата го третират като престъпник и значително са повлияли на неговото самочувствие и самооценка. Отделно изложени са доводи, че повдигнатото срещу ищеца обвинение за извършено престъпление, наложило да ангажира защитник през време на досъдебното производство срещу него, поради което за М. Н. Н. са настъпили и имуществени вреди в размер на 600 лв., за заплатения за защитата адвокатски хонорар за упълномощения договорен защитник. Развити

са и правни съображения относно основанията на предявените искове. Сочи, че съгласно чл. 2 ал. 1 т. 3 ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите, причинени на гражданите от действията на разследващите органи, прокуратурата и съдът, от незаконно обвинение за извършено престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или поради това че извършеното деяние не съставлява престъпление или поради това че наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано. Поддържа, че в настоящия случай основанията на исковите претенции са в това, че срещу М. Н. Н. е било повдигнато обвинение за извършено от него престъпление, а впоследствие с Постановление за частично прекратяване на наказателно производство от 23.12.2021г. на прокурор в ТО Петрич, при РП Благоевград, на основание чл. 242 ал.1, във вр. с чл. 243 ал.1 т. 2 и чл. 244 ал.1 т. 2 от НПК-образуваното ДП № 314-3М-443/2017г. по описа на РУ на МВР Петрич, е било частично прекратено по отношение на ищеца М. Н. Н.. Поддържа, че съгласно чл. 7 ЗОДОВ искът за обезщетение следва да се предяви срещу органа, от чиито незаконни актове и действия са причинени вредите. Ето защо отговорност в случая носи Прокуратурата на РБ, по чието разпореждане е образувано наказателното производство и която е упражнявала ръководство и надзор, като е контролирала хода на разследването, проучвала е и е проверявала всички материали по делото, давала е указания по разследването и впоследствие е постановила прекратяване, поради недоказаност на обвинението. В хипотеза на чл. 243, ал. 1, т. 2 НПК се ангажира отговорността на прокуратурата по чл. 2, ал. 1, т. 3, предл. 3 ЗОДОВ /Решение № 47/27.07.2020г. по дело № 4194/2019г. на ВКС, ГК, IV г.о./. Действията на прокуратурата и разследващите органи са незаконни, поради което обвиняемият има право да бъде овъзмезден за причинените му от това имуществени и неимуществени вреди /ТР № 3/2005г. на ОСГК на ВКС./. Претендира се с предявения иск обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно повдигнато и поддържано срещу ищеца М. Н. Н. обвинение, в размер на 25 000 лв., при съблюдаване принципа на справедливост по чл. 52 ЗЗД. Развити се правни съображения, че от съдебната практика се приема че понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД, не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането на ищеца, тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му, както и по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца-има ли влошаване на здравословното му състояние и в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца и изобщо цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота и семейството, приятели, професия и професионална реализация, обществен отзвук и пр. Поддържа, че от представените писмени доказателства, а и с направените доказателствени искания, по безспорен начин ще се установи и докаже, че ищецът е претърпял интензивни и продължителни емоционални страдания. Страхът от наказателна отговорност е бил особено интензивен, предвид тежестта на повдигнатите обвинения- за две умишлени престъпления, едното от които тежко, за които се предвижда наказание „лишаване от свобода“ съответно за срок до 8г. и за срок до 2г. Висок е бил и интензитетът на процесуално-следствените действия с участието на ищеца в хода на досъдебното производство. Той е привлечан като обвиняем два пъти /при промяна на правна квалификация/, многократно е бил разпитван в това му качество, иззети са му образци за сравнително изследване на подпис и почерк, необходими за извършване на графологична експертиза, съпоставян е в очна ставка и няколко пъти му е предявявано разследването. Следва да бъде отчетено и обстоятелството, че всичко гореизложено се е отразило негативно, както върху професионалния авторитет на ищеца, самооценка и репутация, така и върху възможностите му за развитие в служебен план. Освен гореизложеното, към датата, на която е привлечен като обвиняем за първи път, ищецът е едва на 32 години, със сериозна приятелка и с добър авторитет в обществото и работата. Никога не е бил осъждан и не е бил обект на наказателно преследване.

Ответникът оспорва предявените искове. Тази си процесуална позиция обосновава с подробни доводи, че в конкретния казус не били налице каквито и да било доказателства, които да доказвали /обосновавали/, че М. Н. Н. действително е претърпял някакви конкретни неимуществени вреди, които при това да са пряк и непосредствен резултат от воденото срещу него наказателно производство. Поддържа, че размерът на претендираните неимуществени вреди е изключително и необосновано завишен по своя размер с оглед разпоредбата на чл.52 ЗЗД.

По повод подадената искова молба, предмет на разглеждане в настоящото производство са осъдителни искове по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ.

II. Фактически и правни изводи.

1. Относно допустимостта на предявените осъдителни искове:

Предявените осъдителни искове са процесуално допустими. Същите изхождат от легитимирано лице, депозиран са пред компетентния съд, като ищцата е упражнила надлежно правото си на иск.

2. Относно основателността на предявените осъдителни искове:

Уважаването на исковите претенции по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ в настоящия случай е детерминирано от кумулативното наличие на следните предпоставки: 1/ ищецът е бил обвинен в извършване на престъпление; 2/ образуваното наказателно производство е било прекратено поради това, че деянието не е извършено от ищеца или че извършеното деяние не е престъпление; 3/ настъпилите в резултат на това незаконно обвинение в извършване на престъпление имуществени и неимуществени вреди на ищеца, както и размера на тези вреди, и 4/ причинна връзка между незаконното обвинение и имуществените, и неимуществените вреди.

С оглед правилата за разпределение на доказателствената тежест в иския граждански процес (чл. 154, ал. 1 ГПК), ищецът следва да установи наличието на посочените изисквания. От своя страна ответникът носи тежестта да докаже направените от него възражения за липсата на основание за ангажиране на отговорността му по ЗОДОВ.

За правилното разрешаване на настоящия правен спор следва да се имат предвид и следните принципни положения, изведени в практиката на Върховния касационен съд:

Носител на пасивна материалноправна легитимация по разглежданите искове е Прокуратурата на Република България (съобр. Тълкувателно решение № 5 от 15.06.2015 г. по тълк. д. № 5/13 г., ОСГК на ВКС). Самата отговорност е обективна, тъй като, съгласно чл. 4 ЗОДОВ, тя не е поставена в зависимост от виновно поведение на длъжностно лице от състава на прокурорските органи (вж. Решение № 70 от 01.08.2017 г. по гр. д. № 2433/16 г., IVг. о. на ВКС).

За да възникне отговорността е достатъчно прекратителното постановление на прокурора да е било съобщено на лицето, което претендира обезщетението, и да няма данни то да е било отменено, при условията, разписани в чл. 243 НПК, без да се изисква някакъв друг негов стабилитет (вж. Решение № 197 от 17.05.2011 г. по гр. д. № 1211/10 г. и Решение № 205 от 06.11.2019 г. по гр. д. № 863/19 г. - и двете по описа на III г. о. на ВКС).

Размерът на обезщетението за неимуществените вреди се определя при спазване на постулата, залегнал в разпоредбата на чл. 52 ЗЗД - от съда по справедливост. „Справедливостта“ по смисъла на този нормативен регламент не е абстрактно понятие, а е детерминирана от преценката на редица конкретни факти, които са обективно съществуващи при всеки отделен случай (вж. т. 11 от диспозитива и раздел II от мотивите на Постановление № 4 от 23.12.1968 г., Пленум на ВС, както и т. 11 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. д. № 3/04 г., ОСГК на ВКС). Такива правнорелевантни обстоятелства са: тежестта на повдигнатото обвинение; дали то е за едно или за няколко отделни престъпления; продължителността на наказателното производство (и причините за нея); видът на взетата мярка за неотклонение; наличието на други ограничителни процесуални мерки; начинът, по който всичко това се е отразило на ищеца (конкретните негови преживявания и изобщо цялостното отражение на предприетото наказателно преследване върху живота му /семејство, приятели, професия, обществен отзвук и пр./);

съдебното минало на ищеца (доколкото интензитетът на негативните изживявания поначало е различен при лица, спрямо които никога не е била упражнявана процесуална принуда, и при такива, които са били обект на наказателно преследване и вече са били осъждани за други престъпления); общото ниво на социално-икономическо благосъстояние и стандарт на живот в страната (вж. Решение № 166 от 08.06.2016 г. по гр. д. № 631/16 г., IV г. о. на ВКС, Решение № 200 от 16.06.2016 г. по гр. д. № 1019/16 г., IV г. о. на ВКС, Решение № 236 от 19.10.2016 г. по гр. д. № 1543/16 г., IV г. о. на ВКС, Решение № 140 от 14.12.2017 г. по гр. д. № 919/17 г., III г. о. на ВКС и Решение № 275 от 15.12.2017 г. по гр. д. № 5174/16 г., IV г. о. на ВКС). Нормално е да се приеме, че по време на едно наказателно производство всяко неоснователно обвиненото лице изпитва типичните при подобна ситуация неудобство, унижение, притеснение и несигурност, като за негативни последици, по-големи от обичайните, трябва да бъдат ангажирани конкретни доказателства (вж. Решение № 180 от 01.12.2017 г. по гр. д. № 715/17 г., III г. о. на ВКС).

Несъмнено е, че разносните, извършени в рамките на наказателното производство, са имуществена вреда по чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ, доколкото са пряка и непосредствена последица от неоснователното наказателно преследване. В тях се включва и адвокатското възнаграждение, заплатено за защитата по наказателното дело (вж. Решение № 255 от 02.11.2015 г. по гр. д. № 1011/15 г., III г. о. на ВКС), тъй като то е вид разход, който не може да бъде присъден по реда на НПК (вж. Решение № 843 от 23.12.2009 г. по гр. д. № 5235/08 г., IV г. о. на ВКС, Решение № 126 от 10.05.2010 г. по гр. д. № 55/09 г., IV г. о. на ВКС и Решение № 457 от 25.06.2010 г. по гр. д. № 1506/09 г., IV г. о. на ВКС). Следователно адвокатското възнаграждение в наказателното производство представлява имотна вреда, подлежаща на обезщетяване, но когато е действително заплатено, защото едва тогава ще е налице и реално засягане в отрицателен аспект на имущественоправната сфера на ищеца. Съдът може да определи обезщетението за тези имуществени вреди и в размер, по-малък от платения в наказателния процес, ако адвокатският хонорар надвишава съществено разумната и обичайна стойност на дължимото възнаграждение, защото тогава изплатеното в повече няма за причина незаконното обвинение (вж. Тълкувателно решение № 1 от 11.12.2018 г. по тълк. д. № 1/17 г., ОСГК на ВКС).

Началният момент на забавата и съответно на дължимостта на мораторната лихва върху обезщетението е от издаването на постановлението на прокурора, доколкото от този момент то поражда действие (вж. Решение № 353 от 06.11.2015 г. по гр. д. № 892/15 г., IV г. о. на ВКС, както и цитираната там съдебна практика).

Фактите, които са от значение в настоящия казус, установени посредством относимите към него доказателствени източници, са следните:

От материалите, съдържащи се в кориците на изисканото и приложено досъдебно производство, водено срещу ищеца, както и от приетото като писмено доказателство постановление за частичното му прекратяването, се констатира, че:

- ДП № 314-ЗМ-443/2017г. по описа на РУ на МВР-Петрич, наблюдавано по пр. пр. № 1366/2017г. от Районна прокуратура - Петрич (сега Териториално отделение - гр. Петрич към Районна прокуратура - гр. Благоевград), е било образувано на 06.07.2017 г., като то е било образувано със съобщение до органите на досъдебното производство (ДП) за извършено престъпление, което е законен повод съгласно чл. 208, т. 1 НПК и поради наличието на достатъчно данни за извършено престъпление.

- Горепосоченото досъдебно производство е било образувано срещу третото неучастващо по делото лице *****.

- Преди образуване на досъдебното производство ищецът на 22.06.2017г. е дал писмени сведения, които са били част от данните за образуване на самото производство.

- На 26.10.2017г. ищецът е бил разпитан в качеството му на свидетел по досъдебното производство.

- На 27.04.2018г. е била проведена очна ставка между ищеца в качеството му на свидетел по досъдебното производство и друг свидетел ****.

- На 20.08.2018г. е била проведена още една очна ставка между ищеца в качеството му на свидетел по досъдебното производство и друг свидетел *****.

- На 05.11.2018 г. ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняемо лице, на основание чл. 219, ал. 1 НПК, с постановление на разследващ полицай, утвърдено от наблюдаващия прокурор.

- На ищеца били повдигнати две обвинения, както следва: за умишлено престъпление по чл. 316, пр. 1 във вр. с чл. 308, ал. 2, пр. 4 във вр. с ал. 1, пр. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 НК и за умишлено престъпление по чл. 316, пр. 1 във вр. с чл. 309, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 във вр. с ал. 1 ал. 1 НК, и двете престъпления, извършени в съучастие с ****. Вмененото във вина на ищеца престъпление по чл. 316, пр. 1 във вр. с чл. 308, ал. 2, пр. 4 във вр. с ал. 1, пр. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 НК е наказуемо с „лишаване от свобода“ до 8 години. Другото престъпление по чл. 316, пр. 1 във вр. с чл. 309, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 във вр. с ал. 1 ал. 1 НК е наказуемо с „лишаване от свобода“ до 2 години.

- Ищецът не е бил осъждан за други престъпления до момента на ангажирането на наказателната му отговорност по този начин.

- Спрямо него не е била вземана мярка за неотклонение, нито са били прилагани други мерки за процесуална принуда.

- На 08.05.2019г. ищецът ангажирал свой защитник – адв. А.. На същата дата на ищеца и на неговия защитник е било предявено разследването. В кориците на процесното ДП се намира договор за правна защита и съдействие от 08.05.2029 г., в който е отбелязано, че е платено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 600 лв.

- Защитникът на ищеца е взел активно участие в процесуалните действия по привличането на подзащитния му като обвиняем, по неговия разпит в това качество и по предявяване на материалите от разследването.

- На 14.07.2021г. защитникът на ищеца депозирал молба по ДП, с която поискал прекратяване на производството на основание чл. 243, ал. 1, т. 1 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК.

- С постановление от 21.07.2021г. наблюдаващият прокурор отхвърлил молбата на защитника за прекратяване на ДП.

- На 15.11.2021г. по отношение на ищеца е било извършено второ привличане в качеството на обвиняемо лице, на основание чл. 219, ал. 1 НПК, с постановление на разследващ полицай, утвърдено от наблюдаващия прокурор.

- На ищеца били повдигнати отново две обвинения, както следва: за умишлено престъпление по чл. 308, ал. 2, пр. 4 във вр. с ал. 1, пр. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 НК и за умишлено престъпление по чл. 309, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 във вр. с ал. 1 ал. 1 НК, и двете престъпления, извършени в съучастие с ****.

- Наказателното производство е било прекратено частично от прокурора по отношение на ищеца и на **** с постановление от 23.12.2021 г., издадено по реда на чл. 243, ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, тъй като обвинението не е доказано.

- Копие от прекратителното постановление е било връчено на ищеца, като няма данни то да е било подлагано нито на съдебна проверка за обоснованост и законосъобразност (чл. 243, ал. 4 - ал. 8 НПК), нито на инстанционен контрол от по-горестоящ прокурор (чл. 243, ал. 10 НПК).

От показанията на разпитаните свидетели – *** Г. Н. и ***** С.ов ***, става ясно, че:

- Ищецът живее от дълги години на семейни начала с жена със собствено име Мария.

- Към 05.11.2018 г. (когато за първи път е бил привлечен към наказателна отговорност) той е работил като продавач на авточасти в търговското дружество на св. *** Г. Н..

- По време на наказателното производство ищецът се е чувствал притеснен, нервен и стресиран. Настъпило е известно влошаване в отношенията му и с неговия семеен и приятелски кръг (не е имал желание да общува с близките си роднини и приятели, не искал да излизал навън по заведения, както по-рано). Започнал е да проявява и раздразнителност по различни незначителни поводи, включително започнал да се карал с клиенти и негови колеги. Испитвал е поС.ен страх, че ще бъде осъден. Започнал да пие хапчета за намаляване на кръвното му налягане. И двамата свидетели заявяват, че тази негативна промяна в поведението на ищеца започнала, след като му било повдигнато обвинение, като преди това бил общителен и ведър. След това се променил и станал мълчалив, затворен и угрижен.

- Няма доказателствена информация обвинението, повдигнато срещу ищеца, да е получило

някакъв обществен отзвук, но то е станало доС.ие на по-близките му хора (роднини, приятели и колеги), сред които случаят е бил коментиран, което за него е било неприятно.

- След като е бил уведомен за прекратяването на наказателното дело, ищецът започнал да се чувства по-добре и изпитал известно облекчение в психоемоционален план. Въпреки това все още понякога изпитвал страх, че нещо можело да му се случило.

Липсват основания тези гласни доказателствени средства да не бъдат възприети. Заявеното в тях е логично и последователно, не съдържа вътрешни противоречия, не се опровергава от останалия доказателствен материал и преимуществено е формирано от лични впечатления. Обстоятелството, че свидетелите са приятели на ищеца, само по себе си не е опора за обратния извод. Показанията на лице, попадащо в предметната рамка на чл. 172 ГПК, се ползват с доказателствена стойност и единствено близката връзка със страната, посочила го за свидетел, не води до отричане на достоверността на изнесеното от него (вж. Решение № 118/2020 от 11.01.2021 г. по гр. д. № 665/20 г., II г. о. на ВКС).

От писмените доказателства, включващи справка за съдимостта на ищеца, се изяснява още, че не е бил осъждан за престъпления и след приключване на процесното досъдебно производство; извън последното и до сегашния момент никога не е бил обект на друго наказателно преследване.

От приетата по делото съдебно-психиатрична експертиза, изготвена от вещото лице д-р К. К., и от уточненията на вещото лице в открито съдебно заседание от 29.06.2023г. става ясно, ч е привличането на ищеца в качеството му на обвиняем по процесното ДП е било стресогенно жизнено събитие, в периода на адаптацията към което у е ищеца възникнало смесено тревожно-депресивно разстройство, което е персистиращо към момента на изследването на вещото лице. Установява се от заключението, че ищецът е изпитвал и продължава да изпитва душевна болка и страдание, като свободата и качеството на живота му са били влошени и ограничени. Става ясно, че социалното функциониране на ищеца и понастоящем страда, но не и в степента, в която е страдало преди прекратяване на процесното ДП. Според вещото лице е налице причинно-следствена връзка между привличането на ищеца като обвиняем по ДП и възникването на съС.ието, диагностично установено от специалист-психиатър като: смесено тревожно-депресивно разстройство. Става ясно, че и към момента на извършеното психиатрично изследване на ищеца се констатира клиничната картина на смесено тревожно-депресивно разстройство, съдържащо симптоми на вътрешно напрежение, повишена тревожност, понижено самочувствие. И към настоящия момент същият се нуждае от психотерапевтична и медикаментозна помощ, получаването на каквато зависи изцяло от осъзнаването на потребността му от такава. Вещото лице е категорично, че не е установило при изследването си ищецът да симулира, както и да е преекспонира и преувеличавал симптоматиката си.

Така установените факти, преценени на плоскостта на очертаните вече принципни постановки, приложими към разглежданата хипотеза, са опора за юридическите заключения, че:

Елементите, изграждащи фактическите състави и на двете предявени иски претенции, са изпълнени, щом като ищецът е бил обвинен в престъпление, наказателното производство за което е било прекратено поради липсата на престъпен елемент в деянието, от което пък той е понесъл конкретни вредни последици.

Справедливото обезщетение, което би репарирало процесните неимуществени вреди, търпани от ищеца (което да е достатъчно по размер и същевременно да не води до неоснователно обогатяване – в съответствие с общоприетия критерий за справедливост) е в размер на сумата от 8 000 лв. За тази сума е основателен искът с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за претендираните неимуществени вреди, като за разликата над 8000 лв. до предявения размер от 25 000 лв., като неоснователен подлежи на отхвърляне.

В тази връзка следва да се съобрази следното:

- На ищеца са били повдигнати две обвинения за извършени умишлени престъпления.

- Едно от обвиненията е за тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 НК, като за него не е бил приложен бил институтът на чл. 78а НК (освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание).

- Съдебното минало на ищеца не е било обременено от предходни осъждания.

- Продължителността на наказателното преследване не кореспондира с разумната такава, тъй като последната е над шест години.

- Въпреки че не са били прилагани мерки за процесуална принуда и доброто име и професионалната репутация на ищеца не са били засегнати по траен и необратим начин, психоемоционалният дискомфорт, който той е изпитвал, е бил с по-висок интензитет от обичайния, а времетраенето му е било над три години.

- И към настоящия момент ищецът не е изцяло психически възстановен, като продължава на моменти да изпитва вътрешно напрежение и повишена тревожност.

Размерът на компенсацията за имуществените вреди възлиза на претендирания. Не може да се счита, че направените разходи за адвокатска защита от 600 лв. са в колизия с разумната цена на този вид услуга, присъща на казуса, предвид реалния обем на дейността, извършена от адвоката.

Върху обезщетенията трябва да бъде присъдена и търсената законна лихва за забава от заявения момент (30.12.2021 г.), който е последващ на най-ранния такъв, от който е допустимо присъждането й - прекратяването на наказателното производство (23.12.2021 г.).

Относно разноските:

При този изход от делото всяка една от страните има право на разноски. Искане за присъждане на разноски е направено от ищеца. Ответникът не е отправил искане за присъждане на разноски, като няма и доказателства същият реално да е сторил такива. Съгласно чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ ако искът бъде уважен изцяло или частично съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса, както и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. Както се посочи, по делото е направено искане от ищеца за присъждане на разноски в настоящото производство. Съгласно чл. 10, ал. 3, изр. 1 пр. 2 от ЗОДОВ и при частично уважаване на иска ответникът дължи и следва да бъде осъден да заплати изцяло на ищеца направените от последния разноски за внесена държавна такса по делото /в този смисъл Решение № 353/06.11.2015г на ВКС по гр. д. № 892/2015г./, а по отношение на адвокатския хонорар такъв се дължи съразмерно уважената част от иска. Предвид изложеното ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 883 лв. разноски по делото /от които 25 лв. държавна такса и 858 лв. адвокатско възнаграждение, съобразно уважената част от исковете/.

Ръководейки се от изложените съображения, Районен съд – гр. Благоевград, Гражданско отделение, Осми състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, ЕИК 121817309, с административен адрес: гр. **** да заплати на М. Н. Н., ЕГН *****, с поС.ен адрес: гр. ***** **следните суми:**

- **8000 лв. /осем хиляди лева/**, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди (душевно болки и страдания), настъпили от увреждане при обвинение за извършено престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 308 ал. 2, пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК и за престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК, впоследствие изменено в обвинение за извършени престъпления по чл. 308 ал. 2 пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК и престъпление по чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК, **ведно със законната лихва за забава върху тази сума**, считано от 30.12.2021г. до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** този иск до неговия пълен претендиран размер от **25 000 лв. /двадесет и пет хиляди лева/**.

- **600 лв. /шестстотин лева/**, представляваща обезщетение за имуществени вреди, настъпили от увреждане при обвинение за извършено престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр.

с чл. 308 ал. 2, пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК и за престъпление по чл. 316 пр. 1, във вр. с чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2, във вр. с ал. 1 от НК, впоследствие изменено в обвинение за извършени престъпления по чл. 308 ал. 2 пр. 4, във вр. с ал. 1 пр. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК и престъпление по чл. 309 ал. 1, във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК, **ведно със законната лихва за забава върху тази сума**, считано от 30.12.2021г. до окончателното изплащане на сумата.

- **883 лв. /осемстотин осемдесет и три лева/**, представляваща съдебни разноси, дължими за производството по настоящото дело.

Присъдените суми на ищеца М. Н. Н., ЕГН *****, с поС.ен адрес: гр. ***** **да се преведат** от ответника Прокуратурата на Република България, ЕИК 121817309, с административен адрес: гр. **** по следната банкова сметка – IBAN: *****.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Окръжен съд – гр. Благоевград в двуседмичен срок, считано от връчването на препис на страните по делото. Като въззивната жалба се подава чрез Районен съд – гр. Благоевград.

Съдия при Районен съд – Благоевград: _____